

Aldo Moro gavst: Val í Italia

Kristiligi demokratiski stjórnar- flokkurinn hefur aftur lagt frá sær

Tað eydnaðist ikki ítalska for-
sætisfráðharrinum, Aldo Moro, at fáa undirtöku frá hinum
flokkinum um eina búskapar-

liga neyðætlan í parlamentinum
í farnu viku, og stjórinn helt tí
ongar grundir vera fyrri at biðja
parlamentíð um eina álitisvætt-
an. Tað varð greitt, at eitt tilíkt
uppskot fór at verða felt.

Valdu ikki samarbeiða

Tann beinleiðis orsøkin til ta

ST-tíðindi

WHO-ávaring móti krímsjúku

Heims-heilsustovnurin WHO — World Health Organization — varar um álvarsligu krímsjúkuni — influensu — ið herjar víða hvar í heiminum, og sum longu hefur kravt mong mannalív bæði í Europa og USA. Í Týsklandi vóru um páskirnar fleiri miljónir fólk rakt av sjúkuni við høgum fepuri, og mong eru deyð í Onglandi. WHO rekur 95 krímsjúku-efirlitsstøðir, og tær eru allar gjørdar tilreiðar at berjast móti sjúkuni, har hon tekur seg upp.

»Svína-krímsjúkan«, ið hon verður nevnd, líkast sponsku sjúkuni, sum gekk í 1919 og kravdi fleiri miljónir mannalív — fleiri enn doyðu í krígsárunum 1914-18. Men enn vita teir ikki við vissu, um henda í dag er eins smittuberandi og tann í 1919, men nóg tekni henda á, at so er. Í USA eru teir farnir undir at koppseta øll fólk móti sjúkuni. Nýtslan av koppsetingarevni, ið framleitt verður í Amerika, er so stór, at tað einans verður litið til avlops at lata til lond í Europa, av tí at tey hava drálað ov leingi við at gera vart við seg, og í fleiri londum, sum t.d. Danmark og øðrum norðurlondum, eru tað einans gomul og heilsuveik, ið nú verða koppsett — mong halda í seinna lagi.

Í kunngerð frá WHO stovninum er sagt, at øll limalond skulu fáa boð um, hvussu henda svína-krímsjúkan kemur at taka seg upp, sum frálíður.

Vápnakappingin hóttir mannaættina

Kjarnorkukappingin millum stórveldini er higartil størsta hóttan móti menniskjansliga trivnaðinum, verður sagt í frágreiðing frá »FNs Miljø-program« (UNEP). Í 1974 høvdu stórveldini kjarnorkuvápn við sprengimegi, sum er 2 miljónir størri enn á teirri bumbu, ið tveitt varð yvir Hiroshima í Japan í 1945. Og hvat ið verri er: eisini smærri lond, teirra millum tilafturs komin lond, eru annaðhvørt byrjað at fáa sær ella før fyrri at tilevna kjarnorkuvápn.

Frágreiðingin visir til, at eisini tey vanligu — so nevndu konvensjonellu — vápnini hava stóran skaðavleiðing. Einans í tilafturs-

komnum londum, har ráðini alt annað eru tey bestu, eru útreiðslurnar til hernaðartil-tøk síðani 1960 vaksnar við 10 prosentum — um árið.

»Stórur partur av tí fremmenda gjaldoyra, ið vunnin er við uttanríkis-handli, er nýttur til kappdubbing innan vápnaiðnaðan heldur enn til at fremja trivnaðar-tíltøk ella til at berjast móti fátækradømi«, verður sagt í frágreiðingini, ið visir til, at í slíkum for-um vápnini verða tikin í nýtslu — t.d. í innanhýsis bardøgum í einum landi — koma tey ikki einans at spjæða deyða og oyðileggja við sær yvir mannaættina, men eisini yvir náttúruni og harvið teirri trivnað, menniskjan eigur krav uppá.

Í hesum sambandi verður nevndur møguleikin fyrri við nútíðar teknologi at fremja heimsoyðileggjandi veður-broytingar út frá hermáslig-um hugsjónum.

Frágreiðing — The State of the Environment 1976 — sigur, at sjálvst hin minsta broytingin í veðurlagnum onkundaði á jørð kemur at fáa stórni ávirkan á góðbala veðurlagið, og hetta vil einamest raka matvøruframløð-sluna. Hetta er so mikið meiri álvarsligt, sum núverandi matframløðslan má vaksa til fyra ferðir, hvat hon er í dag, um fólk ið í heiminum skal kunna liva aftaná ár 2000.

10 miljónir fólk eru blind

Meiri enn 10 miljónir fólk um aðan heim eru í dag blind, og harafturat hava aðrar miljónir so veik eygu — einahelst í teimum tilafturskomnu londunum — at tey kunnu ikki arbeiða ella búgva seg út innan okkurt yrki. Talið av blindum veksur óhugnaligt, og um ilki atgerðir verða framdar fyrri at vinna á sjúkuni, er vandi fyrri, at talið av blindum verður tvífaldað um 25 ár, til 20 miljónir.

Hetta kunngerð aðalstjórin í alheims-heilsustovninum WHO, danin Halfdan Mahler. Í grein í tíðarritinum World Health skrivar Mahler, at 2/3 av øllum blindum í tilafturskomnu londunum kunnu fáa sjónina aftur, og at tað eisini ber til at fyrirbyggja. Tá ið hetta ikki hendir, er orsøkin einahelst, at teir í hesum londum ikki hava nóg góða heilsubúgving.

Neyðugt er við vittefven-

andi hjálp at forða fyrri persónligum sorgarlekum, og slík hjálp vil eisini fremja búskaparliga og sosiala vøksturin. Tað skal ikki nógvar peningur at bjarga einari menniskju frá at gerast blind — mest kenda eygnasjúkan er trachom, eygnastar og xeroftalmi (ein eygnasótt). Henda seinast nevnda sjúkan er orsakað av troði uppá a-vitaminevni. Fyri bert 1 krónu ella harumleið kann ivaleyst av hesum vitamini verða keypt til at tryggja einum barni móti sjúkuni í eitt ár.

Grein Halfdan Mahlers verður nú hildin at elva monnum, stovnum og ríkisstýrum til at fremja verulig tíltøk at basa blindasjúkum, av hvørjum slagi tær so eru.

Samráðingar um Timor

Í vetur tók álvarsligur innanhýsis bardagi seg upp á eystara partinum av oynni Timor í Kyrrahavinum, ið hevði verið undir portugisisk-um yvirráði. Mong mannalív vóru týnd undir ruðuleikinum, og eingin politisk loysn er síðani fingin. Næsti grannin, Indonesia, legði eisini uppi.

Aðalskrivari Sameindu Tjóða, Kurt Waldheim, gjørdi tí av at senda serstakan umboðsmann, Vittorio Winspeare Guicciardi, til Timor, og hann hevur nú givið eina frágreiðing um skilið á oynni. Men vitjan síni á Timor loyvdi frælsisrørslan FRETILIN ikki ST-umboðsmannin-um at vitja tey oki, sum hon ráddi yvir.

Nú hevur Waldheim viðmælt, at Guicciardi heldur fram kanningar sínar av viðurskiftunum, og at hesar kanningar skulu fara fram í samvinnu við tey lond, ið beinleiðis eru uppi í á Timor, Portugal, Indonesia Austra-lia.

Nýtt frímerki frá ST

Postsamgongan hjá ST hevur 23. apríl sent út frímerki í samband við einum UNC-TAD IV fundi í Nairobi í Afrika frá 3. til 28. mai. Frímerkini hava trí virdi (schweizarafranc, 0,10 dollar 0,13 og 0,31). United Nations Postal Administration í Genève hevur longu avgreitt nógvar fyrstadsstemplingar.

nýggju stjórnarkreppuna — tann 34. í Italia síðani seinna heimsbardaga — er, at kristiligu demokratarnir, m.a. orsakað av trýsti frá Vatikaninum og USA, hava noktað fyrri samarbeiði við kommunistarnar.

Reuter-tíðindastovan skrivur, at úrslitið av hesum helst verður tað, at forsetin, Giovanni Leone,

fer at útskriva nýval, sum eftir metingum hjá eygleiðarum fer at geva kommunistunum stjórnarvaldið. Verður nýval útskrivað, so verður tað hildið umleið 20. juni. Vinna kommunistarnir, verður tað fyrsta ferðin, at Italia fær eina aðra enn kristiliga demokratiska stjórn, sum nú hevur sitið í 30 ár.

Framhald frá síðu 3

t.d. um stívar 54.000 kr. um árið, meðan handverkarar knappast um 54.000 kr., men við nærum einum triðingi longri arbeiðstið.

— Men tann grefligasti munurin millum hear báðar stættir er, at starvsmenn við 14 ára anneniteti fáa umleið 75.000 kr., meðan handverkarar fáa hesar somu 54.000 kr., um teir so hava verið tað mesta av ævi síni á sama arbeiðsplássi. Og kemur sjúka ella forfall uppi, so verður árslønin uppafur minni, segði Andreas Poulsen. Hann helt kortini, at anneniteturin verður torfurur at praktisera undir verkamansins viðurskift-

um, meðan spurningurin um lønarømdir fyrri skeivar heilgdagar ikki er greiddur hjá okkum.

— Í okkara grannalondum verður útgoldin løn fyrri tilíkar dagar, og hóast vit í teimum seinastu samráðingunum hava havt uppskot um samsýning fyrri tilíkar dagar, so er einki úrsliti komið burtur úr á hesum oki.

Smávegis arbeiðsloysi

Andreas Poulsen segði, at hóast avmarkingar og aðrar forðingar eiga vit at verða takksamir fyrri, at arbeiðsloysið bert smávegis hevur smittað oyggjarnar, og at allir feroingar nú hava nokk um hendi, bæði á sjógví og landi.

Skrivstovufólk

søskist til

støðisútbúgvingina

við Fróðskaparsetur Føroya til 1. august 1976.

Arbeiðið fevnir um vanligt skrivstovu-arbeiði. Dentur verður lagdur á góðan kunnleika í maskinskriving og á gott samstarv millum skrivstovu og undirvísing.

Løn og arbeiðstreytir sambært sáttmál-anum millum Starvsmannafelagið og Føroya landsstýrið.

Maskinskrivaðar umsóknir við persónlig-um upplýsingum og møguligum prógvum verða at senda støðisútbúgvingini, Fróð-skaparsetur Føroya í seinasta lagi 15. mai 1976.

Støðisútbúgvingin
J.C. Svabosgøta 7
3800 Tórshavn